

12. Tanımlama Listeleri <dl> </dl>, <dt> </dt>, <dd> </dd>

Terimler ve açıklamalarını içeren listeler oluşturmakta kullanılırlar. Bir uygulamanın komut satırı seçeneklerini listelemek ve altlarında açıklamalarını vermek için kullanışlıdır. <dt> ve <dd> etiketleri <dl> etiketinin yorum aralığı içinde kullanılır. <dt> etiketi terim, <dd> etiketi ise açıklaması için kullanılır. Bir örnekle kullanımı daha kolay anlaşılacaktır.

```
<dl>
  <dt align = "left">
    <dd>Paragrafı sola dayalı olarak yazar.</dd>

  <dt align = "right">
    <dd>Paragrafı sağa dayalı olarak yazar.</dd>
</dl>
```

Yukarıdaki kodun istemcinizdeki görüntüsü aşağıdakine benzer olacaktır.

```
align = "left"
    Paragrafı sola dayalı olarak yazar.

align = "right"
    Paragrafı sağa dayalı olarak yazar.
```

13. Diğer Listeler , ,

Yukarıdaki bölümde anlatılan tanımlama listesinden başka iki tür liste daha vardır. etiketi kullanılarak oluşturulan listeler sıralı listelerdir. Sıralama sayısal, alfabetik ya da romen rakamları ile yapılabilir. etiketi ile oluşturulan listelerde ise sıralama elemanı bir grafik semboldür. etiketi bu etiketlerin yorum aralığında kullanılarak liste öğeleri verilir.

Bu etiketlerle kullanılabilecek yardımcı kodları aşağıdaki tabloda belirttim.

Tablo 1.6. Liste kullanımı için yardımcı kodlar

Girilecek Kod	Görevi
type = "listeleme türü"	Bu alanda belirtilebilecek değerleri aşağıda bir tablo halinde verdim.
start = "değer"	Sadece etiketi içindir. Sıralama elemanının başlangıç değerini belirtmekte kullanılır.
value = "değer"	Sadece etiketi içindir. Yorum aralığındaki liste öğesinin numarasını belirtmek amacıyla kullanılır. start = "değer" parametresi ile belirtilen değer, sayısal olmasa bile burada sayısal bir "değer" belirtilebilir.

Sıralamasız liste () türü değerleri:

Sıralamasız listelerde liste öğelerini belirtmek için 3 sembol ismi kullanılır:

1. **disc** - İçi dolu bir daire görüntüler
2. **circle** - İçi boş bir daire görüntüler
3. **square** - İçi dolu ya da boş bir kare görüntüler

Tablo 1.7. Sıralı liste () türü değerleri

Türü	Sıralama
1	Onluk tabanda numaralama (1,2,3,4,...)
i	Küçük rakamlarla romen sayıları (i,ii,iii,iv,...)
I	Büyük rakamlarla romen sayıları (I,II,III,IV,...)
a	Küçük harflerle alfabetik (a,b,c,...)
A	Büyük harflerle alfabetik (A,B,C,...)

Örnek:

```
<ol type="i">  
  <li> Birinci öge...</li>  
  <li> İkinci öge ...  
    <ul type="square">  
      <li>İkinci ögenin bir ögesi...  
      <li>İkinci ögenin başka bir ögesi...  
    </ul>  
  </li>  
  <li> Üçüncü öge...</li>  
</ol>
```

Yukarıdaki kodun istemcinizdeki görüntüsü aşağıdakine benzer olacaktır.

- i. Birinci öge...
- ii. İkinci öge ...
 - İkinci ögenin bir ögesi...
 - İkinci ögenin başka bir ögesi...
- iii. Üçüncü öge...

14. Etiket ;

Sayfamıza resim yerleştirmek için kullanılan etikettir. Etiketin kullanımına geçmeden önce Internet üzerinde kullanılan resim dosyası biçimleri üzerinde durmak istiyorum. Internet üzerinde en çok kullanılan resim dosyası biçimleri GIF, JPG ve PNG'dir. Bu biçimlerin seçilmesindeki amaç sayfanın yüklenmesini kolaylaştırmaktır. Windows ortamında en çok kullanılan resim formatı olan BMP'lerin web üzerinde kullanılmamasının en büyük sebebi, iyi resim kalitelerine karşın bunun bir bedeli olarak boyutlarının çok büyük olmasıdır. Kullanılan üç biçimin kendine has bazı özellikleri vardır.

GIF biçimi 256 renk kullanarak ve JPG biçimi de resmin kalitesinden biraz kısarak boyut sorununu halleder.

Bunun yanı sıra sayfamızda, mecbur kalmadıkça, büyük boyutlarda (hem ebat hem de kb olarak) resimler kullanmaktan kaçınmak sayfamızın yüklenmesini kolaylaştıracaktır. Yine bu etikette de sonlandırıcı yoktur. Yani bir yorum aralığı belirtmez.

Bu etiket altında kullanacağımız resmin bazı özelliklerini belirtmek için tanımlayıcı bazı kodlar kullanırız. Bu kodları aşağıdaki tabloda belirttim.

Tablo 1.8. Resim kullanımı için yardımcı kodlar

Girilecek Kod	Görevi
src = "resim_dosyası"	Kullanacağımız resim dosyasının tam yolunu yazarak, hangi resmin kullanılacağını belirtiriz.
width = "genişlik"	Resmin genişliği burada tanımlanır. Büyük bir resminiz varsa genişlik değerini "100%" vererek resmin web istemci genişliğine dinamik uydurulmasını sağlayabilirsiniz.
height = "yükseklik"	Resmin yüksekliği burada tanımlanır.
vspace = "düşey_aralık"	Resmimizi eğer metin içinde kullanıyorsak metne olan dikey uzaklığı.
hspace = "yatay_aralık"	Resmimizi eğer metin içinde kullanıyorsak metne olan yatay uzaklığı.
alt = "metin"	Resmin üzerinde fare ile bir süre beklendiğinde çıkan açıklayıcı bilgi burada tanımlanır.
border = "değer"	Resmin dışında çerçeve çizgisi olacaksa "1", olmayacaksa "0" değeri kullanılır..

``
Yukarıdaki satır bulunduğumuz dizinin bir üstünde bulunan "resimler" dizinindeki "banner.jpg" dosyasını belirtilen ölçüler doğrultusunda ekrana basar. (Resmin boyutlarını belirtmek zorunlu değildir!). "Alt" kodu ile tanımlı kısım da resmin üzerinde belli bir süre beklendiğinde "Bilgisayar Topluluğu" yazısının belirmesini sağlar.

15. <a> Etiketi ;

Bu etiketi bir adres belirterek başka sitelere, sayfalara ya da aynı sayfanın farklı bölümlerine bağ vermek veya eposta adreslerini yazmak için kullanırız. Web istemciler genellikle öntanımlı olarak bağları altı çizili ve mavi olarak görüntüler. <a> etiketinin bir yorum aralığı vardır ve çeşitli tanımlayıcı kodlar da etiket ile birlikte kullanılabilir.

Tablo 1.9. Bağ vermek için kullanılan kodlar

Girilecek Kod	Görevi
href = "URL"	Yorum alanındaki bileşene tıklandığında yorumlanacak adres.
target = "hedef"	Yorum alanındaki bileşene tıklandığında sayfanın açılacağı yer belirtilir.
name = "isim"	Sayfa içi bağlantılarda başka bir bağın hedefi olacak yeri belirtmek için kullanılır.
type = "mime_türü"	Hedefin içeriğini belirtmek için kullanılır.

[Linux Belgelendirme Çalışma Grubu](http://www.belgeler.org)

[Slackware Linux](http://www.slackware.com)

[Fehmi Noyan İSİ](mailto:fni18444@gantep.edu.tr)

Linux Belgelendirme Çalışma Grubu

Slackware Linux

Fehmi Noyan İSİ

İlkinden farklı olarak ikinci kodda “target” özelliğini kullandım. Target özelliğine “new” değerinin verilmesi ile açılacak yeni site yeni bir istemci penceresinde açılır.

Üçüncü satır belirtilen adrese eposta yollamak için kullanılır. Bağın üzerine tıklandığı zaman web istemcisinde öntanımlı olarak kayıtlı eposta istemcisi açılacaktır.

Bunların dışında resimleri de bağ olarak kullanabilme imkanımız var. Sayfamızda resimleri bağ olarak kullanabilmek için kullanmamız gereken kalıp aşağıdaki gibidir.

[!\[\]\(aa53ad6fea213b8b2226d3077e30533a_img.jpg\)](http://www.belgeler.org)

[!\[\]\(dd161862f9164df98f62b726e9846241_img.jpg\)](http://www.belgeler.org)

16. **** Etiketi ;

HTML dosyası içinde yazdığımız yazıların ekrana nasıl bir çıktı vereceğini bu etiket ile belirleriz. Uyumlu yazı tipleri ve renkler ile sayfanıza güzel bir görünüm kazandırabilirsiniz. Bu etiketin kullanımına alternatif olarak sayfanızda CSS de kullanabilirsiniz. CSS kullanımı sayesinde fazla kod yazımından da kurtulmuş olursunuz. Etiket ile birlikte yazı tipi, renk ve boyut belirtmek üzere üç kod kullanılır.

Tablo 1.10. Font etiketi kodları

Girilecek Kod	Görevi
face = "yazıtipi"	Kullanılacak yazı tipi belirlenir.
color = "renk"	Yazacağımız yazının rengi belirlenir.
size = "boyut"	Yazımızın boyu belirlenir.

****Burada bir yazı var.****

****Burada bir yazı var.****

****Burada bir yazı var.****

```
<p style="color:maroon;font-family:tahoma;font-weight:bold;font-size:125%"> Burada bir yazı var.</p>  
<p class="author">Burada bir yazı var.</p>
```

Burada bir yazı var.
Burada bir yazı var.
Burada bir yazı var.
Burada bir yazı var.
Burada bir yazı var.

17. <acronym> </acronym> Etiketi ;

Kısaltmalar için kullanılır.

```
<acronym title="Linux Kullanıcıları Derneği">LKD</acronym>
```

LKD

Fare, "LKD" üzerine getirildiğinde kısaltmanın açılımı balon içinde görüntülenecektir.

18. <meta> </meta> Etiketi ;

HTML dosyasındaki head etiketinin yorum aralığında tanımlanan bu etiket web istemcisine ve arama motorlarına sayfamız hakkında bilgi verir. Bu etiketi ile birlikte kullanılan yardımcı kodların açıklaması ilk bakışta size biraz karmaşık gelebilir. Her kodun kendisi ile birlikte tanımlanan yardımcı kodları da olduğu için bu etiket ile birlikte kullanılan kodların listesini öncekilerden daha farklı bir şekilde vermeyi uygun gördüm.

Tablo 1.11. Meta etiketi ana kodları

Girilecek Kod Görevi

name = "veritürü" Bu bölümde author, description ve keywords özellikleri tanımlanır.

http-equiv = "veritürü" Bu bölümde refresh, expires, content ve content-style-type özellikleri tanımlanır.

size = "boyut" Yazımızın boyu belirlenir.

Yukarıdaki tabloda verdiğim kodlar ile birlikte tanımlanan yardımcı kodları tablo şeklinde vermek yerine örnek şeklinde vermenin daha faydalı olacağını düşündüm.

```
<meta name="author" content="Linux Belgelendirme Çalışma Grubu">
```

```
<meta name="description" content="Linux Belgelendirme Çalışma Grubu Web Sayfası">
```

```
<meta name="keywords" content="linux unix bsd openbsd freebsd programlama özgür yazılım özgür yazılım sunucu internet">
```

Yukarıdaki birinci satır (author), sayfayı hazırlayanların kim olduğu hakkında kısa bilgiler verir.

İkinci satır (description), sitenin ne hakkında olduğuna dair kısa bir bilgi verir.

Sonuncu satır ise (keywords), arama motorlarına bilgi sağlamak için kullanılır. Yani siz bir arama motoruna girip arama kısmına linux, unix, bsd, openbsd, freebsd, programlama, özgüryazılım, sunucu, internet sözcüklerinden birisini yazarsanız bu site adresi de görüntülenecek adresler arasında olacaktır.

```
<meta http-equiv="refresh" content="5; URL=http://www.belgeler.org/">
```

```
<meta http-equiv="expires" content="Wed, 25 Feb 2002 12:00:00 GMT">
```

```
<meta http-equiv="content" content-type="text/html; charset=iso-8859-9">
```

```
<meta http-equiv="content-style-type" content="text/css">
```

Yukarıdaki birinci kod satırı (refresh) sayfamız açıldıktan 5 saniye sonra belirtilen adresi otomatik olarak açacaktır.

İkinci kod satırı (expires) GMT saat sistemine göre belirtilen saat ve tarihte sayfanın dosyası silinecektir.

Üçüncü kod satırı (content) tarayıcıya html dosyamızda kullandığımız karakter kodlamasının ISO-8859-9 olduğunu belirtir.

Dördüncü ve son satır (content-type-style) belgemizde kullanılan CSS dosyamızın bir metin dosyası olduğunu belirtir.

Daha öncede belirttiğim gibi meta etiketi ile tanımlanan bilgiler kullanıcıya görüntülenmez. Bu bilgiler genellikle tarayıcıya ve arama motorlarına bilgi sağlamak için kullanılır.

19. <!-- --> Etiketi ;

Bu etiket yorum aralığı olarak kullanılır. Bu kodun kullanım amacı HTML kodunun içine kullanıcıya görünmeyen açıklamalar yerleştirmektir. (İlk etapta işimize yaramasa bile tablo ve frame kullanarak hazırlanan karışık HTML dosyalarında çok yardımcı olacaktır.)

```
<!-- Burası bir yorum aralığı ve bu kısım sayfada görünmez!!!!
```

HTML Parametreler

Parametreler, HTML öğelerine, ek özellikler eklenmesini sağlar.

HTML Etiket Nitelikleri

HTML etiketleri parametrelere sahip olabilir. Parametreler, HTML öğelerine, ek özellikler eklenmesini sağlar.

Parametreler daima isim/değer çiftleri arasında gelir: name="value".

Parametreler daima başlangıç etiketi içerisinde belirtilir.

Parametre Örneği 1:

<h1> başlık belirtir.

<h1 align="center"> başlık belirtmesinin yanında, metnin ortalanacağını da belirtir.

Kendin dene: Ortaya hizalanmış metin

Parametre Örneği 2:

<body> HTML'in body kısmını belirtir.

<body bgcolor="yellow"> Body kısmını belirtmekle beraber, arkaplan renginin de sarı olacağını belirtir.

Kendin dene: Arkaplan rengi

Değerleri (Value) Daima Tırnak İçerisine Alın

Parametrelerin değerli her zaman tırnak içerisinde olmalıdır.

Bazen değer kendi içinde de çift tırnak kullanılması gerektiği zamanlarda ise, değerin tamamını tek tırnak içerisine de alabilirsiniz:

name='Cem "GORA" Yılmaz'